

Vì sao Chính quyền cộng sản Việt Nam Không muốn nhắc đến Trận Tổng Công Kích Tết Mậu Thân 1968

Năm chục năm sau khúc quanh của cuộc Chiến Tranh Việt Nam, chính quyền cộng sản Việt Nam tìm cách dập tắt cuộc thảo luận công khai về những kỷ niệm đau thương của cuộc Tổng Công Kích Mậu Thân.

HÀ NỘI, Việt Nam: Ngọc Đại, lúc bấy giờ là một người lính 23 tuổi trong Quân Đội Nhân Dân Việt Nam, đang đánh nhau với lính Mỹ, và bị bao vây ở gần khu vực Khe Sanh. Bất ngờ đơn vị của anh được lệnh rất mừng là họ được đem ra khỏi vùng rừng núi để đi “giải phóng” cố đô Huế ở miền trung Việt Nam, để bắt đầu cuộc nổi dậy của toàn dân trên cả nước. Lúc đó là ngày 30 tháng Giêng năm 1968, ba năm sau ngày Tổng Thống Lyndon B. Johnson gửi thêm 125,000 lính Mỹ sang Việt Nam nhằm ngăn chặn quân cộng sản chiếm miền Nam, và các nước Đông Nam Á khác. Anh lính Ngọc Đại và các bạn đồng đội nhìn vấn đề dưới góc cạnh khác: Trong niềm tự hào dân tộc, họ đang làm sứ mạng thống nhất đất nước Việt Nam, phóng ra cuộc tấn công bất ngờ vào quân đội Việt Nam Cộng Hòa và Mỹ. Chiến dịch được mang tên là cuộc Tổng Công Kích Tết.

Ông Đại bây giờ được 73 tuổi, kể lại rằng: “Mỗi cảm thù tràn ngập trong lòng người lính chúng tôi, đến nỗi tất cả chúng tôi đều tin rằng chúng tôi có thể giải phóng toàn thể đất nước.”

Ông Nguyễn Quý Đức khi đó mới được 9 tuổi, lại có một ký ức khác hẳn về những gì xảy ra hồi đầu năm 1968. Cậu bé Đức được dịp về thăm gia đình để ăn Tết Nguyên Đán, một ngày lễ quan trọng nhất trong phong tục Việt Nam. Cha của cậu là Đại Biểu Miền Trung có trách nhiệm duy trì đời sống bình thường bề ngoài của miền Nam Việt Nam, trong lúc cuộc chiến đang tàn phá dữ dội. Một cuộc hưu chiến được đôi bên thỏa thuận vào dịp Tết, và nhiều binh lính Việt Nam Cộng Hòa được giấy phép cho về nhà ăn Tết. Nhưng trong lúc đang ngủ say ở nhà của cha mình, Đức bị đánh thức dậy bằng tiếng súng nổ ở bên ngoài vào khoảng 1 giờ sáng. Lính bảo vệ cho gia đình Đức đã bị tiêu diệt, thay vào đó là những người lính nói tiếng Bắc đang ở gần nhà Đức.

Trong cuộc gặp gỡ mới đây với ông Đức tại nhà hàng và quán rượu của ông ở Hà Nội. Ông kể lại chi tiết cho chúng tôi nghe về cuộc tấn công của quân cộng sản Bắc Việt như sau: “Mẹ tôi ra mở cửa và nói rằng chúng tôi chỉ có hai đứa con nhỏ đang ở đây.” Người lính nói với mẹ tôi: “Chúng tao sẽ bắn chết tất cả bọn bay nếu không nói rõ chúng nó trốn ở đâu.” Ông Đức trông thấy cha ông bị bắt đem đi, và coi như ông cụ sẽ bị giết chết.

Những người còn lại trong gia đình vội vã chạy xuống hầm trú ẩn ở dưới gầm nhà. Họ nằm trốn ở dưới đó trong vài ngày, cho đến khi quân đội VNCH và Mỹ đến cứu.

Nhân dịp kỷ niệm 50 năm ngày xảy ra cuộc Tổng Công Kích Tết Mậu Thân, ở Huế và nhiều nơi khác, đề tài này được đem ra thảo luận, và phân tích ở Hoa Kỳ. Các hệ thống truyền thông, sách báo, phim tài liệu truyền hình, và triển lãm diễn ra trên khắp nước Mỹ, người ta xem cuộc tổng tấn công năm 1968 là thời điểm làm thay đổi công luận Hoa Kỳ, bắt đầu chống lại cuộc chiến tranh Việt Nam. Nhưng ở Việt Nam, kỷ niệm trận đánh quan trọng trong lịch sử lại được ghi nhớ khác hẳn, ngày Tết Việt Nam, 16 tháng Hai, sắp gần kề. Những lời tâm sự do ông Đại và ông Đức muôn chia sẻ như trên là điều hiếm thấy ở trong nước. Tại đây, biến cố Mậu Thân không được đem ra thảo luận công khai.

Mặc dù Hà Nội đã thực hiện nhiều cải cách từ từ, và trở nên thân thiện với Hoa Kỳ, song tâm lý chia rẽ có từ lâu nay giữa hai miền Nam-Bắc ở Việt Nam vẫn còn. Đối với hàng triệu người Miền Nam, bị coi là thành phần thua trận, cùng với một số nhỏ người miền Bắc bất mãn với sự cai trị của cộng sản, kỷ niệm trận Tổng Công Kích Mậu Thân là điều nhắc nhở đau thương về một quá khứ tàn bạo. Những người từng sống qua kinh nghiệm của cuộc Tổng Tấn Công Tết đều sợ hãi không dám nói sự thật ở trong nước, vì ở đây có luật cấm “tuyên truyền chống phá nhà nước”. Luật này dùng nhiều từ ngữ mơ hồ, và trừng phạt người phạm tội chống phá nhà nước bằng hình phạt 20 năm tù. Những chi tiết về việc cộng sản tàn sát, thanh trừng, người dân ở cố đô Huế- mặt trận đẫm máu nhất trong cuộc chiến- bị chế độ ngăn cấm, không cho bàn cãi, thảo luận. Họ cho rằng chủ đề đó rất nhạy cảm, liên quan đến đề tài huynh đệ tương tàn, người Việt giết lẫn nhau.

Khi ngày kỷ niệm 50 năm xảy ra trận Tổng Công Kích Tết ở Việt Nam sắp tới, người ta chỉ thấy có rất ít dấu hiệu tưởng nhớ đến ngày này. Thay vào đó, những bích chương tuyên truyền của đảng cộng sản ở Hà Nội xuất hiện khắp nơi trên đường phố hướng về việc kỷ niệm 88 năm ngày thành lập Đảng cộng sản, tức ngày 3 tháng Hai. Buổi lễ chính kỷ niệm biến cố Mậu Thân 1968 được tổ chức ở thành phố Hồ Chí Minh dưới hình thức một bữa tiệc long trọng dành cho các viên chức cao cấp trong đảng. Trong bữa tiệc đó có màn trình diễn múa dân tộc, và múa thể dục thể thao.

Trong tâm tình người dân Việt Nam, kỷ niệm về trận Tổng Công Kích Tết chỉ đem lại một chút hình ảnh mơ hồ với một chút vinh quang cho đảng, theo ý của ông Nguyễn Quang A, một doanh nhân 72 tuổi, trước đây là đảng viên cộng sản, nay trở thành nhà tranh đấu đối kháng ở Hà Nội. Ông nói về chủ trương của đảng cộng sản Việt Nam: “Tôi nghĩ người ta muốn chôn vùi kỷ niệm cũ, bởi vì kỷ niệm đó có hại cho sự chính danh của chính quyền cộng sản.”

Cha của ông Đức bị tù trong trại cải tạo suốt 12 năm mà không được xét xử. Theo ông Đức việc phủ nhận những đau đớn, thống khổ trong quá khứ làm ông cảm thấy đau lòng.

Ông nói: “Đau đớn lắm, nếu bạn đi thăm quanh quần đảo này, và gặp nhiều người quen, đặc biệt là những người trẻ, họ không được biết những gì đã xảy ra.”

Hầu hết những con số về các trận đánh và các cuộc thanh trừng đều chỉ được thăm lén chia sẻ với nhau ngoài tầm kiểm soát của chế độ cảnh sát trị ở Việt Nam. Bên phía Mỹ thì những con số đó chênh lệch, khác biệt nhau. Nhưng trong ít tuần vừa qua, tôi có dịp truy tìm một vài nhân chứng lớn tuổi, kể lại trung thực những gì đã xảy ra ở Huế. Trong đó có một trường hợp ngoại lệ, nhân chứng này chưa bao giờ kể lại với bất ai về ký ức đẫm máu của biến cố Mậu Thân.

Mặt trận diễn ra ở Huế từ ngày 30 tháng Giêng, là trọng tâm của cuộc Tổng Công Kích Tết. Trong lúc các mặt trận ở nhiều thành phố khác chỉ diễn ra trong vài ngày, rồi được giải tỏa, cộng quân bị đánh bật ra khỏi thành phố. Riêng thành phố Huế bị bao vây hoàn toàn. Ở đó, chỉ có một đơn vị nhỏ Thủy Quân Lục Chiến Mỹ và lính Việt Nam Cộng Hòa cầm cự chiến đấu trong suốt một tháng dài gian khổ.

Trong trận đánh ở Huế, 216 lính Mỹ, đa số là Thủy Quân Lục Chiến bị giết khi họ phải đánh cận chiến, đánh nhau để chiếm từng căn nhà một. Lính Mỹ kể lại rằng bọn cộng sản chiến đấu rất liều mạng, đứng rất gần chúng tôi, đến nỗi tôi có thể nắm được lưng quần của nó. Có nghĩa là chúng đánh xấp lá cà với lính Mỹ để tránh bị pháo binh bắn. Quân đội Bắc Việt bị giết khoảng 2,400 tên, trong khi quân đội Việt Nam Cộng Hòa có 452 lính tử thương. Mặc dù cuối cùng quân cộng sản phải bỏ thành phố Huế ra đi, nhưng việc chúng có thể chiếm đóng thành phố trong một thời gian dài đủ làm tiêu tan lời hứa của chính quyền Johnson rằng chiến thắng của Mỹ đã gần kề.

Ông Đức nhớ lại rằng tuy nhiều người dân Huế không mấy gì ưa sự hiện diện của Mỹ ở Việt Nam, nhưng dân Huế đa số rất hoan nghênh sự can thiệp của lính Mỹ trong trận đánh ở Huế, nhờ họ mà quân cộng sản bị đánh đuổi ra khỏi thành phố, và chúng chỉ có thể trở lại đây vào năm 1975. Ông Đức nói: “Người Mỹ lúc đó được coi là người cứu nhân độ thế, họ đã cứu thành phố và nhiều người dân ở trong đó.” Theo ông Đức, Huế là trung tâm học hỏi và thảo luận. Ở đó người ta chống lại cả sự can thiệp của ngoại bang cũng như chủ nghĩa cộng sản độc tài, toàn trị.

Những tố cáo nói rằng quân cộng sản tàn sát tập thể thường dân ở Huế bị người ta dấu kín dưới tấm thảm để che đậy tội lỗi. Chính quyền cộng sản Việt Nam chỉ thú nhận một cách mơ hồ rằng đó là một “sai lầm” phạm phải trong chiến trường, và họ mạnh mẽ phủ nhận rằng không hề có những cuộc “thảm sát” như thường xảy ra ở ngoài Việt Nam. Báo cáo đầu tiên về những vụ thảm sát xảy ra là do cuộc nghiên cứu của chính phủ Hoa Kỳ, thực hiện ngay sau khi chiến trường kết thúc. Nhiều mồ chôn tập thể được khai quật quanh thành phố- nhiều người chết là nạn nhân của bom đạn, hay bắn làm giữa các cuộc giao tranh làm tan nát thành phố Huế, cùng lúc đó còn có những người bị trói tay, bị xử

tử, và một số người bị chôn sống. Chính quyền Miền Nam Việt Nam tổng kết rằng có khoảng 4,856 người bị cộng sản giết. Trong lúc đó, ông Douglas Pike, một nhân viên ngành ngoại giao của Hoa Kỳ sưu tầm tài liệu tại chiến trường cho thấy có khoảng 2,800 người thường dân bị quân cộng sản giết.

Ông Mark Bowden, tác giả cuốn sách xuất bản năm 2017, nhan đề “Huế 1968: The Battle that changed the American War in Việt Nam” một cuốn sách lịch sử khá trung thực về cuộc chiến. Ông này ước tính rằng có khoảng 2,000 vụ thảm sát xảy ra do “những vụ thanh trừng được trù tính từ trước”, nhằm giết tất cả những người dân làm việc cho chính phủ miền Nam. Ông cũng tin rằng con số ông đưa ra không thể kiểm chứng rõ được. Ông Bowden chỉ nói rằng tất cả những Việt Cộng hay cán binh Bắc Việt mà tôi phỏng vấn đều xác định rằng “Chắc chắn có chuyện thanh trừng xảy ra, chỉ có điều họ không biết rõ con số người bị giết là bao nhiêu.”

Ông Trương Văn Quý, một cư dân 74 tuổi ở Huế, kiếm sống bằng nghề dạy đàn guitar nói với tôi rằng: “Một dân tộc nổi tiếng là đã có lịch sử dài 2000 năm chiến đấu chống ngoại xâm, thế mà bây giờ người cộng sản bị mang tiếng là kẻ gây ra cuộc chiến tranh huynh đệ tương tàn, độc ác hơn cả bọn khủng bố ISIS. Đó là điều đáng xấu hổ.” Hồi Tết Mậu Thân, ông Trương Văn Quý là một ký giả trẻ của Việt Nam Cộng Hòa. Khi ở Sài Gòn, nghe tin chiến sự bùng nổ ở Huế, anh bay ra Huế để chứng kiến tận mắt cuộc tàn sát, chém giết giữa những người anh em với nhau. Ông Quý kể lại cho chúng tôi nghe: “Gia đình tôi làm việc cho Mỹ, may mắn thoát khỏi ra nơi an toàn, nhưng nhiều người hàng xóm không may mắn bị kẹt ở lại và bị thanh trừng. Tôi đã từng trông thấy người ta khai quật những nấm mồ tập thể, và thấy nhiều người bị chôn sống.”

Người lính Bắc Việt tên là Đại hiện nay là một nhạc sĩ sáng tác, ông là một trong rất ít người Việt Nam trở thành người đối kháng, công khai lên tiếng chống lại sự cai trị độc đảng. Ông nói chính mắt ông trông thấy người dân bị bắt lên xe đem đi. Cấp trên của ông Đại nói với ông rằng những người bị “đơn vị bí mật” bắt đem đi là những kẻ cộng tác với chính quyền miền Nam. Cá nhân ông Đại không biết rõ về số phận của những tù nhân bị bắt đem đi, nhưng bạn bè của ông kể lại những lệnh “rùng rợn” về việc xử lý những tù nhân này: “họ đem những người này lên xe bít bùng chở đến trại cải tạo... Tôi còn nghe những câu truyện do người lính khác kể lại là họ đang làm công tác đào mồ chôn tập thể.”

Ông Nguyễn Quý Đức di cư sang Hoa Kỳ, sống ở California từ năm 1975, và trở thành công dân Hoa Kỳ trước khi quay trở về Việt Nam vào năm 2006. Ông tránh không đi thăm Huế vào những ngày này. Trong văn hóa của người Việt, họ vẫn tin rất nhiều vào linh hồn của người chết. Họ tin rằng vẫn còn nhiều “hồn ma” lớn vờn trong thành phố Huế. Ông nói: “Bạn đi đến bất cứ một góc phố nào, bạn cũng nhớ đến nơi đó có một nấm

mồ chôn người chết hồi năm 1968.” (Gần đây ông có viết một bài báo về hồi ký của gia đình ông đăng trên tạp chí Smithsonian Magazine).

Ông Trần Việt Mẫn, nhà sư 54 tuổi, trụ trì ở ngôi chùa Phật Giáo Viên Quang ở Huế nói rằng hồi ức của những người sống ở Huế dù không được tìm thấy ngoài nơi công cộng, song được thờ cúng trong nhà, trong gia đình riêng tư trên bàn thờ ở nhà. Hình thức cúng bái, thờ phượng này đã thấm nhuần rất sâu trong xã hội Việt Nam. Ví dụ: Họ cúng giỗ ngày người mất tích bị dẫn đi. Ông Mẫn nói rằng người dân Huế tìm được Hòa Bình – ám chỉ không còn chiến tranh. Nhưng họ vẫn chưa tìm thấy được sự Thái bình ám chỉ sự thanh bình, hòa hợp chưa có. Ông nói: “Chiến tranh đã hết rồi, nhưng hòa bình vẫn chưa thực sự đến với mọi người.”

Ông Nguyễn Quang A, một đảng viên cộng sản, nay trở thành người đối kháng đã trình bày thái độ cô chấp của chính quyền cộng sản, không sẵn lòng công nhận chuyện xảy ra trong quá khứ, khác hẳn với quá trình hòa giải kéo dài rất lâu trong cuộc Nội Chiến Nam-Bắc Mỹ. Ông nói: Quá trình hàn gắn vết thương kéo dài rất lâu, đây là trong những xã hội dân chủ, hiện nay vẫn còn những vấn đề giữa Nam và Bắc Hoa Kỳ, nói chi đến chế độ độc tài hà khắc ở Việt Nam.

Những cố gắng hòa giải kể như không hề có ở Việt Nam. Một nửa thế kỷ sau cuộc Tổng Công Kích Tết Mậu Thân, đảng cộng sản vẫn chủ trương rằng không hề có cuộc nội chiến. Kẻ nào bày tỏ quan điểm khác với chính phủ, kẻ đó bị coi là “phản động”, chống phá xã hội và nhà nước, có thể bị mất việc làm, hay ở tù lâu dài.

Ông Nguyễn Quý Đức giải thích: “Cái luận điệu nói rằng cuộc chiến tranh là do đảng lãnh đạo chống đế quốc Mỹ, không hề có một phía người Việt Nam không tin vào chủ nghĩa cộng sản. Họ nói rằng không hề có cuộc nội chiến, tức là họ không đếm xỉa gì đến hàng triệu người Việt Nam chết vì chiến tranh, vì không ưa cộng sản. Điều đó khiến tôi tức giận vô cùng.”

Bài tường thuật của Bennett Murray trên POLITICO ngày 15/2/2018
Nguyễn Minh Tâm dịch

Nguồn: Internet eMail by ddcb chuyển

Đăng ngày Thứ Ba, February 20, 2018
Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTB/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH